

Motion till riksdagen 2019/20:3311

av **Lorentz Tovatt m.fl. (MP)**

Ett hållbart modeunder

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hållbart och cirkulärt mode och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige är vi framgångsrika i att minska utsläppen inom våra gränser. Nu är det dags att vi också riktar fokus mot de utsläpp som följer av vår konsumtion. Vi i Miljöpartiet vågar prata klarspråk om all vår miljöpåverkan och har verktygen för en hållbar konsumtion som kombinerar låg miljöbelastning med hög livskvalitet.

En del av vår konsumtion som ger mycket stora effekter på miljön är produktion av textilier. Vi har goda skäl att vara stolta över det svenska modeundret. Vi har lika starka skäl att vara kritiska. Mode är en industri som idag präglas av köp-och-släng-samhället där prylarna kastas bort innan de hunnit användas. Nyinköpta prylar går sönder på nolltid, och eftersom det är omöjligt eller alltför krångligt att laga dem slängs stora mängder textilier. Bara en liten andel kasserade textilier återvinns. Detta är uppenbarligen inte hållbart.

Produktion av textilier kräver stora mängder vatten och kemikalier. Den globala konsumtionen av bomullsprodukter kräver cirka 250 Gm³ (250 000 miljarder liter) vatten per år. Kemikalier i form av färg och andra ämnen som används för att exempelvis ge smutsavvisande egenskaper används också i stora mängder. Skadliga ämnen som fasats ut och förbjudits inom EU men fortfarande används i producentländerna.

Men det finns också en annan bild. Dagens modeindustri bottnar i en gedigen tradition av hantverk och design där hållbarhet länge varit en dygd. Vi ser idag att många av de unga som går in i mode- och textilbranschen bär med sig ett engagemang för hållbarhetsfrågor och att det finns en stark vilja att ta ansvar inom branschen. En del av lösningarna framåt finns i det yrkeskunnande som branschen själv bär, i design,

material och affärsmodeller. Andra lösningar kräver regeländringar och system som det offentliga måste stå för. Miljöpartiet vill göra Sverige till ledare inom hållbart mode.

Högskolan i Borås har fått i uppdrag av regeringen att starta en plattform för samverkan mellan aktörer som arbetar med miljömässigt hållbara textilier och hållbart mode. Det är väsentligt att denna satsning säkras framåt och att vi från politiskt håll står redo att åtgärda de hinder för en mer hållbar modeindustri som identifieras från näringsliv och akademi.

Det växer också fram en motrörelse bland konsumenterna – en rörelse som ställer frågor och söker lösningar. En sak konsumenter kan göra för att minska miljöpåverkan från sin konsumtion är att ta hand om de saker som redan finns hemma, eller byta och sälja så att de kan göra nytta hos någon annan. Den rödgröna regeringen har gjort det billigare att reparera kläder och skor. Men mer behövs. Vår ekonomi är anpassad efter en linjär produktion. Att ställa om till en cirkulär ekonomi kommer inte göras i en handvändning och därför är det viktigt att agera nu. Återanvändning och återvinning måste öka.

Utsläppen från konsumtionen måste synas när vi granskar vår klimatpåverkan. Vi måste utvidga miljöpolitiken med mål för konsumtionens påverkan. Sverige måste vara en aktiv aktör inom EU och på den globala arenan för regleringar som skyddar människor och miljö från skadliga ämnen. Det måste bli billigare och enklare att köpa färre men bättre produkter. Vi måste stimulera delningsekonomi som ger fler tillgång till produkter av hög kvalitet även när man har liten plånbok. Vi måste skattemässigt fortsätta att gynna reparationer och återanvändning. System och teknik för återvinning av textil behöver komma på plats. Vi måste stimulera innovation för nya hållbara material och produkter. För detta krävs det ett samlat grepp och en långsiktig politik. Därför bör regeringen ta fram en nationell strategi för hållbart mode.

Lorentz Tovatt (MP)

Karolina Skog (MP)

Emma Hult (MP)